

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicoꝝ Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

LXII. De Congregatione Belgica S. Nicolai de Aroasia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

ius sanctæ conuersionis fama percipere, Prælia lux Religionis agnitionis, & Venerationis

reformatione viginti generales habuit, quos eff, canonice in Gregorū nouissimus, quibus eius memoria illi Ca Reuerenti, Pater D. Anilibus artibus optime caturū laude ornatis, in congregatione moderatam in congregatione viri dignos, ad diuersos Episcopos assumpti. Primum D. ex duodecim primis illius Portugallens, & poliarensis. 1. Godinus primus Episcopus Lamaccensis, & patriarcharchensis. 2. D. Stephanus Archiepiscopus Barchinensis. 3. Vincentij primus Episcopus ipsam ciuitatem & Sacerdandus canonice nunc Episcopus Portugallens, & canonicus Colimbriensis. 7. D. Petrus Rabialis Episcopus Portugallens, & canonicus S. Crucis Episcopus mendus canonicus S. Crucis. 10. D. Godinus canonicus amaccensis. 11. D. Ioannes Episcopus Sabrensis, Legatione Lusitanie, & S. R. E. cham S. Crucis coelectus canonicus S. Crucis. Agitationij canonicus S. Crucis Episcopus. 14. D. Stephanus canonicus S. Crucis Episcopus. 15. D. Stephanus canonicus S. Crucis Episcopus. 16. D. Dicitur Episcopus insule S. Thome, qui fuerat Ioannis Tercij Colimbriensis Academiæ D. Stephanus Episcopus de Prior S. Vincentij Leprosorum D. Ioannes Galeo canonicus Colimbriæ, postea Barchinensis. 10. D. Petrus canonicus de Guarda.

per hæc congregatio debet viros in omni leuatura, quorum multi Doctores potentia Colimbriensis, quæcula eruditionis plenam locum

colliderunt. Horū vnus nostro seculo præcipuus, & perillustissimus fuit D. Petrus à Figueyro, qui ab exactissimam linguarū Latinæ, Græcæ, Chaldaicæ, Arabicæ, & præcipue Hebraicæ cognomiento Hebraicus est nominatus, subtilissimus diuinarum Scripturarum indagator, & explanator, & etiam vir sanctitatis, cuius fama per totā Lusitaniam euulgata, cum ad aures Philippi Regis peruenisset, eiq; primam cathedram sacre paginarum Colimbriensis Academia obtulisset, ille ob humilitatem, & clausuram, quam profitebatur, se orandam, humiliter recusauit. Scripsit super Hieremiz Lamentationes volumen vnum, item super totum Hieremiam, & nonnulla capitula illius, & super viginti quatuor priores Plalmos totum alterum, tertium quoque in duodecim Prophetas minores, quæ Lugduni recens edita videntur, & ex parte legi. quartum contra Iudeos editum, quoniam in Logicam Aristotelis, quod familiariter in locum proximè edendum ab illius congregationis canonicis accipi.

CAPVT SEXAGESIMVM SECVNDVM

De Congregatione Belgica S. Nicolai de Aroasia.

Ongregatio Aroasiensis à loco Aroasia prope oppidum Bapalma in Artesia, vbi est monasteriū S. Nicolai, quod illius est caput, sic denominata suam fundationem, seu institutionem debet duobus sanctissimis, & religiosissimis viris Cononi, & Helidario, vt autor est continuator Sigiberti sub anno 1114. & ex illo Aubertus Mirans de Collegij canonicorum Regularium cap. 10. & 46. Hic namque Religiosissimi viri cum aliquando vitam solitariam seu Eremiticam duxissent, anno Domini 1097. monasterium Aroasiense sub institutione canonica, & B. Augustini Regula fundauerunt, & quidem talia tanta regularis vite distinctione, & obseruantia, vt breui ex vno Collegio in numerosam congregationem multorum Canonicorum excreuerint, quorum aliqua prius fundata sepe in illius sodalium addiderunt, & subdierunt: alia verò sub eiusdem Aroasiensis canonicij institutione denuo erecta, quorum numerum, esse eodem Mirzo, & Ioanne Molano in Natalibus Sanctorum Belgij, alie 4. Maij, erat octo supra viginti Abbatiarum videlicet:

- Primum Monasteriū ipsum S. Nicolai Aroasiense, quod totius congregationis erat caput.
- Secundum B. Mariæ Flenniacense, siue S. Martini de Henniac.
- Tertium B. Mariæ Boleniense anno 1159. fundatum. Verum anno 1524 ab Henrico VIII Re-

- ge Anglorum vastatum.
- Quartum S. Eligij fontis in Caluiaco, alias à Caluiato, Gallicè Chanij.
- Quintum S. Marci siue Nicolai in Pratis iuxta Tornacum.
- Sextum S. Calisti Cisoniense anno 838. à S. Euerardo comite fundatum.
- Septimum S. Ioannis Baptistæ iuxta Chocques Artesie pagum in agro Bethuniensi.
- Octauum S. Mariæ de Bello loco, quod à monasterio iuxta Chocques originem suam habet.
- Nonum S. Mariæ Zuncbecanum, quod anno 1578. per tumultus bellicos fuit euertum.
- 10. S. Mariæ à Caltricijs.
- 11. S. Ioannis Baptistæ Valentianis in Hannonia, quod à monasterio S. Crispini in Cauca apud Suesfionis originem traxit anno 1112.
- 12. S. Bartholomæi apud Brugas, Quercetanū nuncupatum, quod originem traxit à monasterio S. Marci siue S. Nicolai in Praxis apud Tornacum anno 1050.
- 13. Bethlemiticum in Alemannia.
- 14. S. Patricij in Hybernia, forte illud, quod S. Laurentius Dublinensis Archiepiscopus constituit in eadem Ciuitate, ex Surio tom. 6. ad diem 14. Nouembris.
- 15. Mariæ in Nemore nunc Guifeauilla, vel Riououilla nuncupatum.
- 16. S. Crispini in Cauca apud Suesfionis.
- 17. S. Vmari Bononiense in Gallijs, quod Heticus VIII. Rex Anglorum euertit.
- 18. S. Leodegarij apud Suesfionis.
- 19. S. Amandi Mareolense à sancta Bertilla virgine fundatum.
- 20. Monasterium, quod à Claro sageto nuncupatur.
- 21. Sanctorum Petri, & Pauli Varnefundenfe vulgo Warnefion.
- 22. Castellionense, quod originem habet à monasterio B. Mariæ in Nemore.
- 23. Monasteriū à Dondelliailla, siue à Dondellia nuncupatum.
- 24. S. Mariæ de Sagano in Silesia in Dicecesi Vratislauenfi, cuius Abbas nomine Alardus notatur in Catalogo defunctorū monasterij Aroasiensis.
- 25. S. Chrislophori Fanopiense apud Insulas Flandriæ Vibem, anno 1039. fundatum.
- 26. S. Mariæ, & S. Huberti in Atrio alias ab Alteriaco in Vosago.
- 27. Dulcis Vallis prope Middelburgum in Flandria, quod à monasterio S. Bartholomæi Brugenfi initium habuit an. 1215. ex Meyero, quod anno 1578. dirutum fuit per tumultus bellicos.
- 28. Monasterium ad meam notitiam non peruenit. & hæc monasteria penè omnia nostra etiam tempestate supersunt, partim in Belgio, partim in Gallijs. Cæterum illorum

vno in vnum corpus congregationis sub vno capite iam multis ab hinc annis ioluta est; vnde nec Generale Capitulum iuxta morem ceterarum congregationum celebrare amplius consuevit.

II.

Praestitit verò ad illius exactam canonicè vitæ disciplinam commendandam, Illustriss. Cardinalis Iacobi de Vitriaco testimonium hoc loco ponere, quod ille profert in sua historia Occidentali cap. 23. Sunt, inquit, alij Regulares Conuenticus, qui de Aroasia nancupantur, eo quod prima huius institutionis Abbatia, qua caput est omnium aliarum, sic vocetur, in diocesi Atrebatensi sita. Hi siquidem fundamentum Regulae B. Augustini retinentes, vt carnem suam cum vitis, & concupiscentis acerbis crucifigeret, carnes a refectorio suo subtraxerunt, camisia insuper non vtiuntur, sed cum tunica lanea nocte in dormitorio suo quiescunt. Quasdam etiam alias institutiones necessarias, & honestas supra praedictum fundamentum prudenter adificauerunt, contra imminens pericula sola praecauentes addiderunt. Et quantum nihil magis virtutem Religionis conseruat, vbi plures sunt Congregationes, & Conuentus, quam vti situs ad vnum Superiorem, qui diuersa sub se membra regit, & continet quasi summum & supremum caput, semel in anno sub primo, & principale Abbate Generale Concilium celebratur conueniunt, vt ceteri vniuersim huius Ordinis Abbates, secundum quod religioni viderit expedire, corrigant corrigenda, reseruent superflua, instituant, & addant, qua fuerint superaddenda, vel secundum temporum, aut rerum mutationem, qua fuerint commutanda commutent, & nouis superuenientibus ita vetera reuocantur, quod vetustissima veterum, prima scilicet antiquorum Patrum instituta firmiter, & inuariabiliter obseruentur. Principali siquidem Abbate filias suas, inferiores scilicet Abbatias, per se, vel per viros idoneos studiose visitando, quantum religioni subministrat sustentent, ne per negligentiam distinas, vel per dissolutionem status Religionis entruatur corruptae, ex his liquet. Cõuentibus, & Congregationibus, qua ex vno tantum Abbate pendentes, & vni soli Superiõri intendentes, cum conueniente plerumq; corrumpunt, cum non habeant, vnde alias fulciuntur. Vt siquidem soliquia si ceciderit, non habet sustententem, funiculus autem multiplex non facile rumpitur, frater enim fratrem adiutarius est quasi ciuitas murata. Si autem corrupto capite ad Praelatos seculares recurrerint, scyllam fugientes, frequenter Carybãtum incurserunt, & fugientes arma ferrea in arcum arcum inciderunt. Quidam enim Ecclesiarum Praelati regularium dissensionibus tanto magis exultant quanto velut in aqua turbata copiosior reperitur piscationem, ab altera vel vtraque parte hac occasione pecuniam emungere non formidant. Quod si forte in hoc, & rimoratos inuenierint Praelatos, qui ab omni munere manu excutientes, eorum partes intercedente pecunia fouere reuenerint, tandem facta ad Dominum Papam appellatione, discurrendi, & euagandi materiam libenter inueniunt, & inutilibus expensis ex vtraque parte miserabilem domum eorum obligantes, reddunt copiosos, & amplas plerumque consumunt possessiones.

Porro ipse Cono, siue Cuno alter ex primis autoribus dictæ congregationis à Paschali III. S. R. E. Cardinalis Orientalibus nomine Sedis Apostolicæ Legatus, multa viriliter tum ibidem in Occidentem reuersus in multis Ciuitatibus gessit pro defensione Sedis Apostolicæ contra Henricum IV. Imperatorem, quibus non contentum sibi comparauit, quæ pluribus professur Continuator Sigiberti sub anno 1174. & Cardinalis Baronius tom. 12. sub anno 1171. & 1174. alibi, licet dicat illum assumptum ex professione Eremitica, quod verum non est immo, aliter per errorem nonnulli vocant Corduum.

Tandem huius congregationis meminit Innocentius III. in epist. ad Episcopum Leobodensem lib. 2. pag. 305.

CAPVT SEXAGESIMVM TERTIVM.

De Capitulo, siue Congregatione Belgica VVindesemensis nuncupata.

Vo tempore per reformationem Frigidianarum congregationum Lateranensis, & ceteri ordo canonicorum regularium in Italia fuit collectus, & restitutus, eodem in Belgio, ita per vtranque Germaniam inferiorem, & superiorem reparatus est per fundationem praclarissimæ congregationis VVindesemensis nuncupatae, per quam Deo adiuuante non solum multa Collegia canonicorum regularium secundum formam veteris instituti sunt erecta, sed etiam complura ex vetustioribus, quæ disciplina canonica relaxata easum sinuabantur, ad pristinam obseruantiam sunt restituta, quæ cum maximo diuini cultus incremento, & animarum profectu, & populorum edificatione plurimum locis nunc florent. Huius congregationis primordia, & autores, ac etiam progressus, & vobis illustres late describit Iosannes Buschius huiusmodi errorem Arnoldum Trithemium appellat. In suo Chronico Capituli VVindesemensis duobus libris digesto, & nuper edito à nuper, ex quo quæ hic per summam siue per compendium subiiciemus, fideliter deprompsimus.

Fuit in oppido Dauntre Traiectensis diocesis Diaconus valde celebris, religiosus, & doctus, & zelator feruentissimus salus animarum, nomine Gerardus Groot vulgo appellatus, qui virtute, & sanctitate Magni cognomen vniuersaliter rationabilibus affectus est, quæ illud quæsi aliam ambitione quæsiuerit. Hic zelo diuini honoris, & salutis proximorum vehementer accensus,

cum electus in vita spirituali apprime doctus, & excelsior, hoc vnum Deo dante firmiter animatum, non solum sibi ipsi vacare, verum etiam aliorum salutem omnibus, quibus posset modum praestare per diuini Verbi prædicationem procurare. Quam ob causam in Ecclesia Traiectensi multæ clericali primò initiatus, & deinceps per gradus singulos usque ad Diaconatum ascendens, plenariam licentiam, & potestatem prædicandi Verbum Dei publice in omnibus ciuitatibus oppidis, & villis Traiectensis diocesis ab ipso Traiectensi Episcopo impetrauit: quæ obiecta, illud munus prædicationis cum tantis laboribus ardore per omnes illas regiones ceptis exerceat, vt breui compleret à via iniquitatis uersos in viam salutis dirigeret, & à seculi vanitatibus abstractos, ad rerum secularium contemptum, & ad celestem vitam in terris agentem perduceret. Inter alia huius sancti viri prædicata gesta hoc fuit præclarissimum, nec silentio legendum, quod Conuentum clericorum Dauntre collegit, qui sanctorum Patrum libris exerbendis (eo quippe tempore artis impressoris vni non duntaxat) & ad fidem exemplarum verorum corrigendis operam nauauerat, inter quos fuit vnus deuotus vir D. Florentius Radium Dauntre Vicarius, & ipse ad meliorem frugem prædicationibus Gerardi magistri conuersus, cum potissimum suasionibus, ijdem clerici vitam communitatem inter se statuerunt, eodem Magistro Gerardo probante, quam postea tempore non modico lumina cum laude tenuerunt; immo verò recogitantes aptud se communitatem esse viam ad eam vitæ perfectionem assequendam, quæ vigeat in primitiua Ecclesia, quæque summo opere laudatur in Actibus Apostolorum, illud vitæ communis institutum perpetuo tenere sub obedientia eiusdem Domini Florentis, excepta solemnè professione vtrorumque, communi decreto firmauerunt, victi, uelut, & cetera necessaria labore manuum in conueniunt procurantes. Quod in causa fuit, vt etiam de eorum mutua charitate maiori affectu se invicem diligere impeterent, & plures non solum clericos, verum etiam laicos contempta huius seculi sollicitudine ad idem vitæ genus verbo, & exemplo traherent, & se ipsos vitæ Apostolicæ, & perfectionis Evangelicæ exemplaria monstrantes, multarum congregationum virorum, ac etiam seminarum per Belgium, & Alemanniam instituta ponerent.

Cum autem præfatus vir Venerabilis Gerardus anima doctus, illud vitæ genus, quod sub nullo instituto Regulari à Sede Apostolica probato esse fundatum, diu subsistere non posse, tamè quod infensus sibi haberet nonnullos ex ordinibus mendicantium (ex quibus vnum uenerat fratrem Bartholomæum Dordracensē, qui in publicis concionibus de eiusmodi vitæ